

Varroatoosi tõrje lesehaudme eemaldamise meetodil, ehituskärjeraamide kasutamine 2- ja 3- väljasüsteemi kohaselt.

Kokkuvõtte loengust mesinike õppepäeval Kuressaares 17.02.2007.a.

Lektor: Aimar Lauge

Mesinduspäev toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Varroatoosiravi eesmärgil lesehaudme väljalõikamise meetodi „tööpõhimõte“ on hoida tarus pidevalt lahtist lesehaudet, võimaldades varroalestadele peibutuseks rikkalikku „söögilaua“, kuhu koguneb suurem osa mesilasperes olevatest varroalestadest. Seejärel kinnise (kaanetatud) lesehaudme eemaldamisega perest eemaldame ka seal haudmekaanetise all kinnioleavad lestad.

Lesehaudme varaseks stimuleerimiseks püüniskärje ehitusraami sissepanemisega alustada kohe esimesel võimalusel (esimene kevadine laiendus). Väga oluline - ja ei tohi lasta leskedel haudmest kooruda - nii kooruvad koos nendega ka varroalestad ja bioloogilise tõrje asemel me kasvatame varroalestade arvukust.

Lisaks varroalesta tõrjumisele saame selle meetodi abil paremini ära kasutada mesilaste vahaeritust ning hoides noori mesilasi kärgede ehitamisega „töös“ hoiame ära sülemlemistungi tekke mesilasperes.

Selline lesehaudme stimuleerimisel ja perioodilisel eemaldamisel põhinev tõrjemeetod on üsna aja- ja töömahukas ning sobib kuni 100 perelisele mesilale (1 mesinik). On suhteliselt odav (pole vaja kasutada spetsiaalseid ravimeid) ja üsna tõhus. Siiski tuleks lisaks lesehaudme eemaldamise meetodile kasutada hooaja lõpus lisaravi sipelg- või oblikhappe ravimeetoditega. Lesehaudme väljalõikamise meetodit saab üldiselt kasutada maikuust kuni juuli alguseni, kuni kestab mesilasperes eriti intensiivne haudmekasvatuse aeg.

Lesehaudme väljalõikamist tuleb teha kindla perioodilisusega. Kahe välja süsteemi puhul tuleb mesilat külastada orienteeruvalt iga 10 päeva tagant (lesk areneb kärjes kokku 24 päeva) ja lõigata üks pool välja. Kolme välja süsteemi puhul külastada mesilat iga 7 päeva tagant ja lõigata vastavalt 1/3 kärjest välja

Lesehaudme eemaldamise meetodi kahe välja süsteemi eelis on see, et ei pea mesilat väga tihti külastama. Kolme välja süsteemi eelis on see, et ei pea korraga palju lesehaudet välja lõikama ning selle tõttu on mesilasperes tagatud erinevas vanuses lesehaudme olemasolu. See aitab säilitada mesilasperes paremat arengulist tasakaalu.

Lesehaudet saab pärast väljalõikamist kontrollida varroalestade nakkustaseme suhtes ja teha omad järeldused edasise ravivajaduse ja otstarbekate ravimeetodite valiku suhtes.

Väljalõigatud lesehaudmega kärgi saab põhimõtteliselt sulatada vahaks, kuid see töö on mahukas ja madala efektiivsusega. Mõnel juhul on mesinikud kasutanud väljalõigatud lesehaudet kanade toiduks, mis on väga valgurikas ja toitev ning munemist stimuleeriv. Väljalõigatud lesehaudmega kärjetükid võib ka lihtsalt utiliseerida, kaevates need maa sisse.

Väljalõigatud kärjetükke ei tohi jätta laokile nii, et mesilased neile juurde pääseksid. Sel juhul on võimalik kärjetükkidel leiduvate ohtlike mesilashaiguste (ameerika haudmemädanik, lubihaue, noseematoos) levik sama mesila või naabermesilate tervetesse mesilasperedesse, mis oleks lubamatu.